

PYHTÄÄ 29 Trollberget

Kivikautisen asuinpaikan koekaivaus

Simo Vanhatalo 1993

KAIVAUSKERTOMUS

Kohteen nimi: Pyhtää Trollberget
Muinaisjäännöstyyppi: kivikautinen asuinpaikka (Kiukaisten kulttuuri?)
Inventointinumerot: skl 29

Lääni: Kymen lääni
Kunta: Pyhtää (Pyttis)
Kylä: Hinkapyöli (Hinkaböle)
Tila, rek.no: 1:13
Paikan nimi: Trollberget
Maanomistaja: Paul Ögård
Osoite: 49220 Broby

Peruskartat: 3023 06 PYHTÄÄ

Koordinaatit: x = 6700 68
y = 3476 30
z = 14 - 15

Rahoittaja: Museovirasto, koekaivausryhmä
Tutkimusaika: 30.8. - 3.9. 1993
Tutkimustapa: Koekaivaus; tasokaivaus, koekuopat ja lapionpistot
Tutkimusala / kaivausala: 2500 m² / n. 35 m²

Kaivauksenjohtaja: Simo Vanhatalo, fil. yo
Piirtäjä: Vesa Laulumaa, FK
Kaivajien lukumäärä: 1 - 3, vapaaehtoista paikkakuntalaista

Kaivauslöydöt v.1993: KM 27901: 1 - 29; Saviastianpaloja, hioimenkatkelma, pii- ja kvartsi-iskoksia ja palanutta luuta.
Diar. 10.9. 1993.

Valokuvat: -
Diat: d. 31684 - 91, luettelo s. 4.

Kartat: Yleiskartta 1:1000, A4, s. 7.
Tasokartta 1:50, A4, s. 8.

Karttaotteet: GT 3, 1:200 000, p. 1991 A4, s. 5.
Peruskartta 3023 06 PYHTÄÄ, 1:20 000, p. 1980 + 1988 (päällepainatus), A4, s. 6.

Aikaisemmat tutkimukset: Tarkastus: T. Miettinen 1991.

Tarkastus: T. Miettinen, J.-P. Taavitsainen, S. Vanhatalo 1992. (Neuvottelu maanomistajan kanssa, muinaisjäännöksen ja sallitun hiekanottoalueen merkitseminen maastoon.)

Tutkimusperuste: Hiekanottotarve.

KOHTEEN KUVAUS:

Trollbergetin kaivauskohde sijaitsee noin 9 km etelään Pyhtään kirkosta Munapirtin saaren keskiosan itärannalla. Kivikautinen asuinpaikka sijoittuu kahden suuren kallion, Trollbergetin ja Jättukastetin väliselle hiekkakannakselle. Paikalla kasvaa nuorta männikköä. Alueen keskellä on 8000 m²:n suuruinen hiekkakuoppa, jonka itälaidalle kivikautinen asuinpaikka sijoittuu. Alueen lounaispuoli viettää loivasti Trollviksåkern -pellolle, joka on entistä merenlahtea. Tutkimusalueen länsiosassa, metsänreunassa on siirtolohkarevyöhyke.

TUTKIMUSMENETELMÄT:

Aikaisemmissa alueen tarkastuksissa on löytynyt saviastianpaloja ja palanutta luuta. Alueelle oli tehty muutamia soranäytekuoppia, joiden maakasoista löydöt havaittiin. Kesän 1993 koekaivaukset aloitettiin näiden löytökohtien koekuopituksilla. Runsaslöytöisimmälle kohdalle avattiin 17 m²:n tasokaivausalue. Koekuoppien lisäksi tehtiin useita lapionpistoja.

Alueen ympäristö kartoitettiin Reflex-ohjelmalle laaditun karttasovelluksen avulla. Yleiskartan koordinaatisto vastaa peruskartan karttapohjoisuuntaa eli eranto on huomioitu koordinaatistossa.

TUTKIMUSTULOKSET:

Trollbergetin muinainen asuinpaikka ajoittunee paikan korkeuden (n. 15 m mpy) mukaan kivikauden lopulle tai varhaismetallikauden alkuun.

Asuinpaikka lienee ollut myös suuren hiekkakuopan paikalla. Kaivauksissa löydettiin vain jäänteitä asuinpaikan länsiosasta. Löytöaineisto koostui saviastianpaloista, kvartsi-iskoksista ja palaneesta luusta.

Tasokaivausalueella löydöt keskittyivät alueen eteläosaan eli ruutuihin 490-491 / 113-114. Saviastianpalojen perusteella kohde ajoittuu kivikauden loppuun.

Tasokaivausalueella ns. kulttuurikerros oli osittain sekoittunutta ja hiekkaines lajittunutta, ehkä muinaisen tulvan takia. Kaivausalueen keskellä, ruu-

duissa 490-491 / 113-144 tasoissa 2-3 oli punertavaa hiekkaa, josta löytyi palanutta luuta. Alueen maavärejä sekoitti paikalle lahonnut kanto (ruutu 491 / 113), jonka alta löytyi runsaasti palanutta luuta. Aikoinaan tämä puu oli ilmeisesti hakeutunut kulttuurikerroksen ravinnepitoiseen maahan. Muualla kaivausalueella oli vaaleaa puhdasta hienoa hiekkaa, jossa oli puiden juurien aiheuttamia pyöreitä ruoste-läikkiä.

Kaivauksissa todettiin asuinpaikan jäännösten rajautuvan vain 10 x 15 metrin suuruiselle alueelle. Todennäköisesti suurin osa asuinpaikasta oli ehtinyt tuhoutua alueen hiekanotossa.

Näiden tulosten perusteella museovirasto vapautti alueen rauhoituksesta.

Helsingissä 16.3. 1995

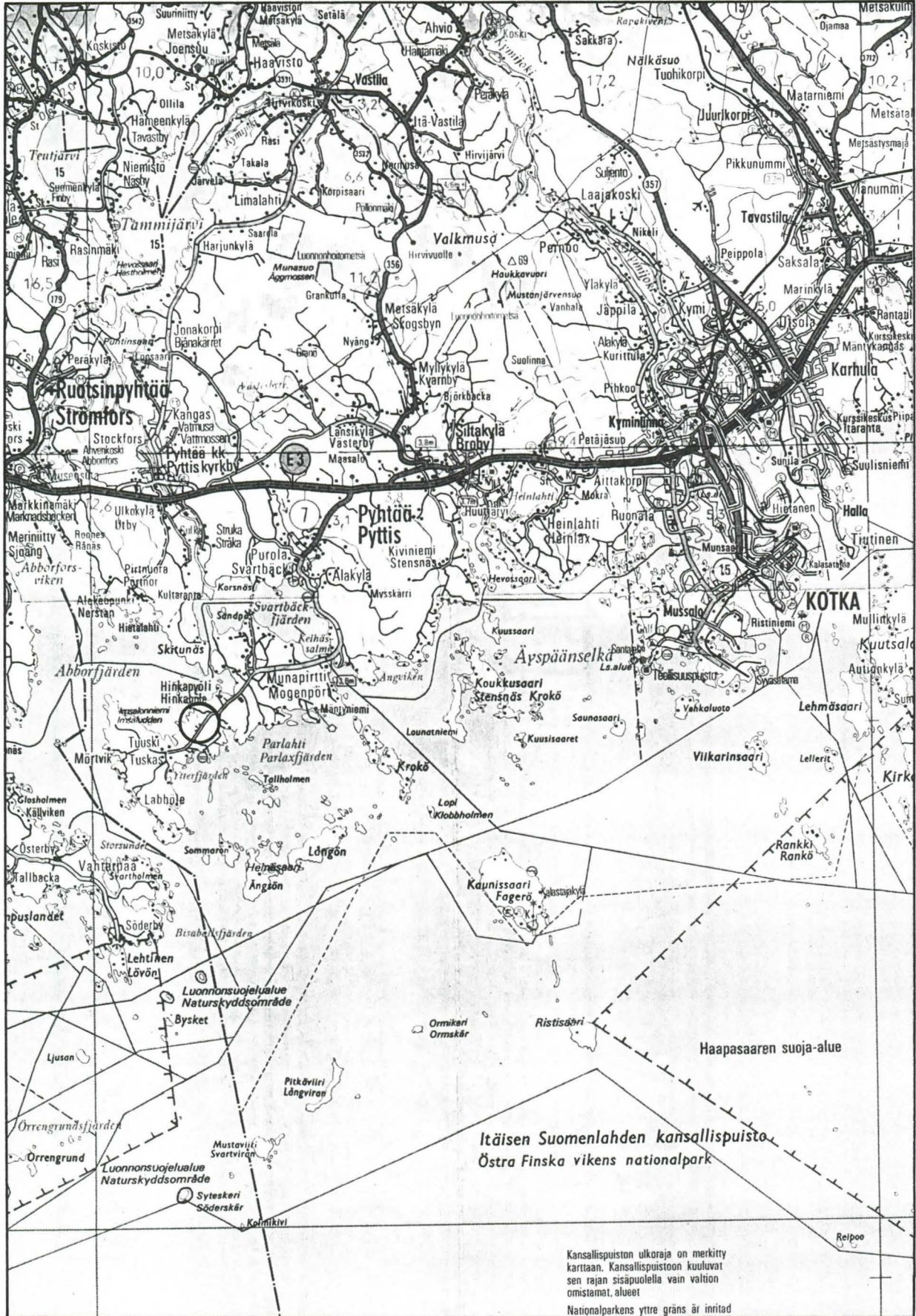
Simo Vanhatalo

DIALUETTELO:

aihe:

valok. S. Vanhatalo

- d. 31684 Trollbergetin hiekkakuoppa, kuvattu koillisesta.
- d. 31685 Trollbergetin kivikautisen asuinpaikan rippeet hiekkakuopan reunassa, kuvattu itäkoillisesta.
- d. 31686 Trollbergetin kivikautisen asuinpaikan rippeet hiekkakuopan reunassa, kuvattu idästä.
- d. 31687 Vasemmalla Trollbergetin kivikautinen asuinpaikka ja hiekkakuopan pohjoisosaa, kuvattu kaakosta.
- d. 31688 Hiekkakuopan pohjoisosaa, kuvattu etelästä.
- d. 31689 Ruudut 489-490 / 112-114 tasossa 2-3, kuvattu lännestä.
- d. 31690 Ruudut 489-490 / 112-114 tasossa 2-3, kuvattu idästä.
- d. 31691 Ruudut 492-495 / 114 tasossa 2-3, kuvattu etelästä.

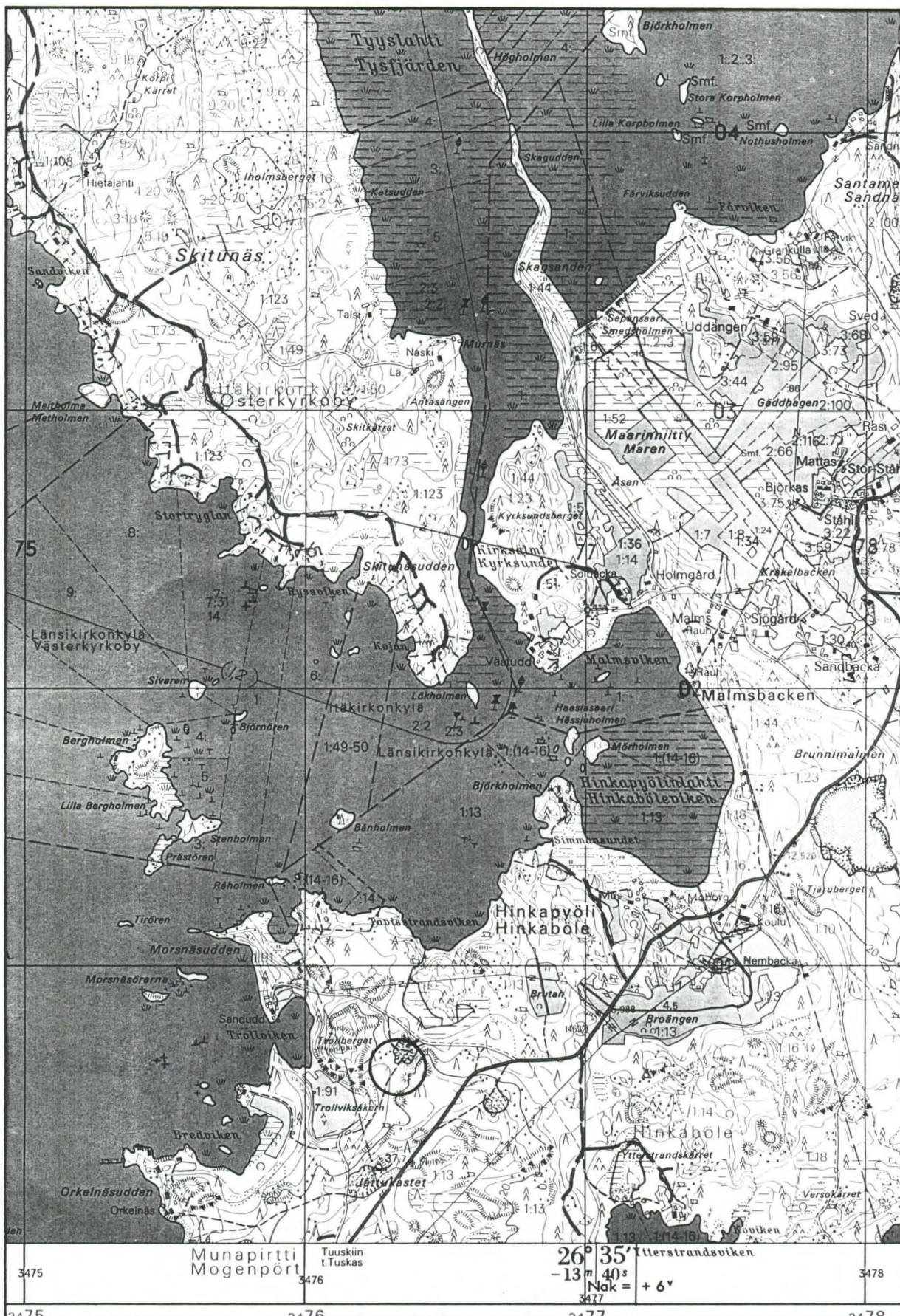
Pk 3023 06 PYHTÄÄ

PYHTÄÄ 29 Trollberget

1:20 000 p. 1988

S. Vanhatalo 1993

x= 6700 68 y= 3476 30 z= 13-15

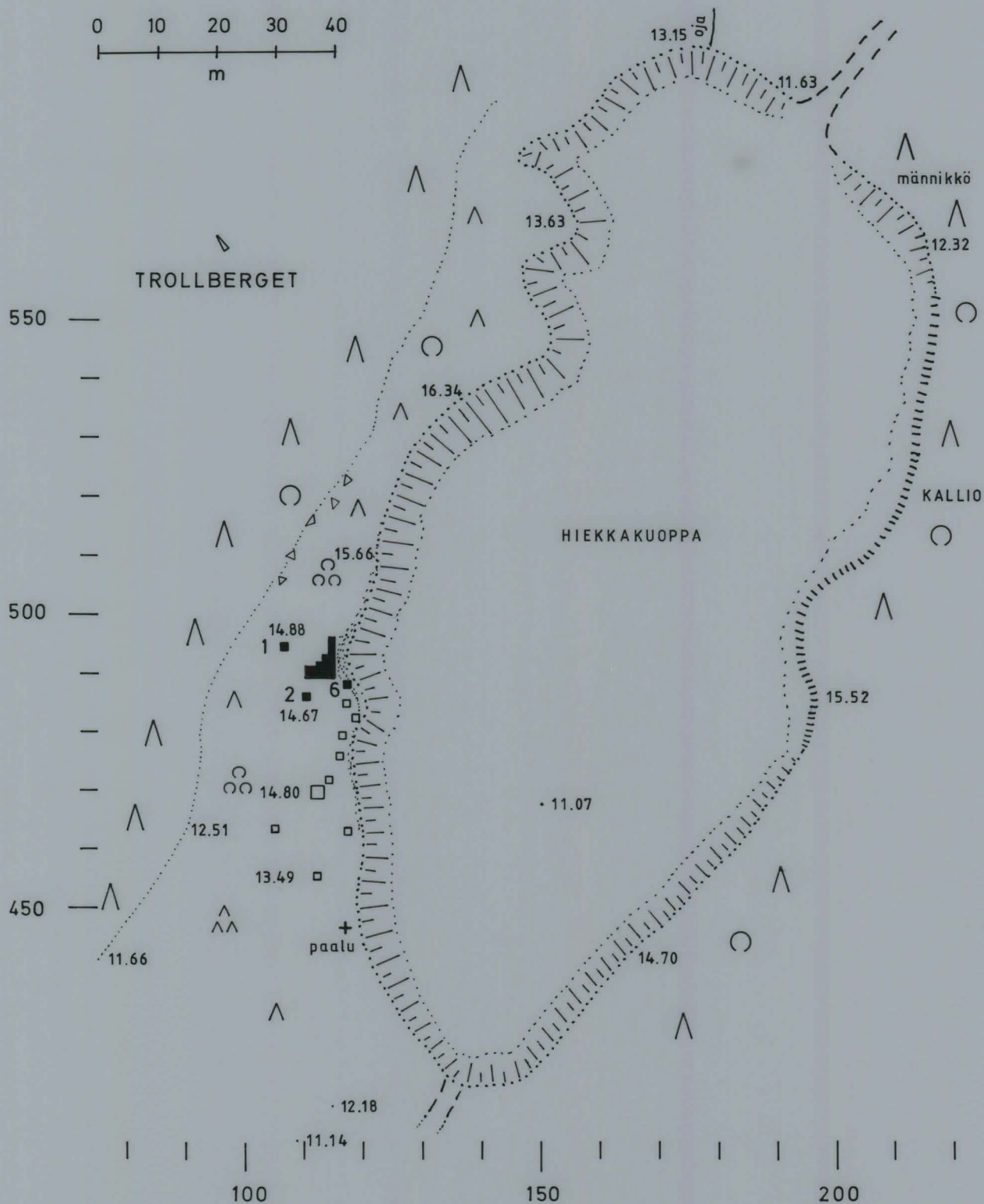
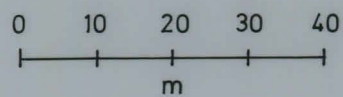
3475	Munapiritti Mogenpört	3476	Tuuskiin t. Tuskas	26° 35'	Usterstrandsviken	3478
3475		3476		-13° 40'	Nak = +6°	3478
3475		3476		3477		3478

PYHTÄÄ 29 Trollberget

S. Vanhatalo 1993

YLEISKARTTA 1:1000

- kaivausalue
- löydöllinen koekuoppa
- löydötön koekuoppa

PYHTÄÄ 29 Trollberget

S. Vanhatalo 1993

TASO 2-3 1:50

piirt. V. Laulumaa

